



**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

Warszawa, dnia 25 czerwca 2013 r.

DOLiS/DEC-678/13/39869,39871

dot.

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 oraz art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), art. 12 pkt 2, art. 22 oraz art. 23 ust. 1 pkt 2 i art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie skargi Pani B.D., na nieprawidłowości w procesie przetwarzania jej danych osobowych przez B. Sp. z o.o.,

- 1. umarzam postępowanie w zakresie dotyczącym usunięcia danych osobowych Pani B.D., w zakresie dotyczącym nazwiska panińskiego jej matki z akt osobowych Pani B.D. prowadzonych przez B. Sp. z o.o.,**
- 2. w pozostałym zakresie odmawiam uwzględnienia wniosku.**

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wpłynęła skarga Pani B.D., zwanej dalej Skarżącą, na nieprawidłowości w procesie przetwarzania jej danych osobowych przez B. Sp. z o.o., zwaną dalej Spółką. W treści przedmiotowej skargi Skarżąca zakwestionowała udostępnienie jej danych osobowych zawartych w wypowiedzeniu umowy o pracę na rzecz osoby do tego nieupoważnionej, tj. Dyrektora Działu Rozwoju Spółki Pana A.K., w związku z czym Skarżąca wniosła o cyt.: „(...) zastosowanie odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 51 ust. 1 ustawy z tytułu świadomego i umyślnego działania polegającego na udostępnianie danych osobowych osobie nieuprawnionej oraz proszę [Skarżąca] o skierowanie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa do organu powołanego do ścigania przestępstw w stosunku do wszystkich członków Zarządu spółki (...)”. Ponadto Skarżąca wniosła o usunięcie ze swoich akt personalnych danych osobowych w zakresie nazwiska panińskiego jej matki, z uwagi iż cyt.: Nie posiadam [Skarżąca] żadnej możliwości wyegzekwowania dokonania tej czynności na byłym

pracodawcy z powodu nakazu otrzymanego od Zarządu Spółki kierowania wszelkich moich [Skarżącej] pism do sekretariatu zamiast do członków Zarządu i Prokurenta.

W przedmiotowej sprawie Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego ustalił, co następuje.

1. Skarżąca jest byłym pracownikiem Spółki. W dniu [...] zostało jej wręczone wypowiedzenie umowy o pracę.
2. W trakcie wręczania Skarżącej ww. wypowiedzenia był obecny Pan A.K. pełniący funkcję Dyrektora Działu Rozwoju. Pan A.K. nie posiada stosownego upoważnienia do przetwarzania danych osobowych.
3. Obecnie Spółka przetwarza dane osobowe Skarżącej jako byłego pracownika cyt.: „(...) w celu i zakresie niezbędnym dla realizacji obowiązków wynikających z przepisów Prawa Pracy, przepisów o obowiązkowym ubezpieczeniu społecznym i zdrowotnym oraz przepisów podatkowych (...)”.
4. Spółka ustosunkowując się do zarzutów zawartych w skardze wskazała, iż cyt.: „Treść wypowiedzenia zawierała takie dane jak imię i nazwisko pracownika Pani B.D., które były znane Panu A.K. podczas współpracy z Panią B.D. w ramach wykonywanych obowiązków służbowych. (...) wypowiedzenie umowy o pracę Pani B.D. z dnia [...] nie było skuteczne. W/w wypowiedzenie zostało anulowane poprzez zawarcie w dniu [...] porozumienia stron w sprawie rozwiązania umowy o pracę. Porozumienie to które skutecznie rozwiązywało stosunek pracy z Panią B.D. zostało zawarte bez obecności Pana A.K.”.
5. Spółka przetwarzała dane osobowe Skarżącej w zakresie nazwiska panińskiego jej matki, które pojawia się na zapytaniu o udzielenie informacji o osobie w Krajowym Rejestrze Karnym w związku z pełnieniem przez Skarżącą funkcji prokurenta. Skarżąca nie skierowała do Spółki wniosku o usunięcie danych w kwestionowanym przez nią zakresie. Pomimo to Spółka usunęła w dniu [...] dane osobowe Skarżącej w zakresie nazwiska panińskiego jej matki.

Po zapoznaniu się z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych zważył, co następuje.

I.

Odnosząc się do wniosku Skarżącej o nakazanie usunięcia jej danych osobowych w zakresie nazwiska panińskiego jej matki wskazać należy, iż w dniu [...]. Spółka usunęła kwestionowane dane. W związku z faktem, iż zadaniem organu jest załatwienie sprawy w zakresie określonym w treści żądania, a w analizowanym przypadku żądanie to zostało spełnione, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych w stosunku do tego zakresu skargi, nie ma możliwości wydania decyzji załatwiającej sprawę przez jej rozstrzygnięcie co do istoty.

Stosownie do postanowień art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267), zwaną dalej Kpa, gdy postępowanie

z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji wydaje decyzję o umorzeniu postępowania.

Przedmiot postępowania wiąże się ze stosowaniem przez organ publiczny przepisów materialnego prawa administracyjnego. W doktrynie wskazuje się, że cyt.: „Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego, o której stanowi art. 105 § 1 kpa, oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji załatwiającej sprawę przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym” (B. Adamiak, J. Borkowski, Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, C.H.Beck, Warszawa 2006, s. 489).

Ustalenie przez organ publiczny zaistnienia przesłanki, o której mowa w art. 105 § 1 Kpa, zobowiązuje go, jak podkreśla się w doktrynie i orzecznictwie, do umorzenia postępowania, nie ma bowiem w sytuacji zaistnienia tej przesłanki podstaw do rozstrzygnięcia sprawy co do istoty, a dalsze prowadzenie postępowania w takim przypadku stanowiłoby o jego wadliwości, mającej istotny wpływ na wynik sprawy. Bezprzedmiotowość postępowania może być także wynikiem zmiany stanu faktycznego sprawy.

II.

Na wstępie należy wskazać, że ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), dalej także jako ustawa, określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych (art. 2 ust. 1 ustawy). Wskazać należy, że stosownie do brzmienia art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, pod pojęciem przetwarzania danych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych. Ustawa o ochronie danych osobowych określa obowiązki administratora danych, do których należy przetwarzanie danych osobowych z zachowaniem przesłanek określonych w ustawie. Przepisem uprawniającym administratorów danych do przetwarzania danych osób fizycznych, w tym ich udostępniania, jest art. 23 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym, przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy spełniona jest jedna z przesłanek taksatywnie wskazanych w tym przepisie. Stosownie do treści powołanego przepisu, przetwarzanie danych jest dopuszczalne wtedy, gdy: osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych (pkt 1), jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa (pkt 2), jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą (pkt 3), jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego (pkt 4), jest to niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (pkt 5).

Ponadto należy wskazać, że art. 94 pkt 9a ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. Nr 21 poz. 94) stanowi, że pracodawca jest obowiązany w szczególności prowadzić

dokumentację w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akta osobowe pracowników. Jednocześnie zgodnie z art. 51u ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. Nr 123, poz. 698) w przypadku postawienia pracodawcy w stan likwidacji lub ogłoszenia jego upadłości, pracodawca wskazuje podmiot prowadzący działalność w dziedzinie przechowywania dokumentacji, któremu zostanie ona przekazana do dalszego przechowywania, zapewniając na ten cel środki finansowe na czas, jaki pozostał do końca 50-letniego okresu przechowywania dokumentacji liczonego od dnia zakończenia pracy u danego pracodawcy - dla dokumentacji osobowej; od dnia wytworzenia - dla dokumentacji płacowej. Natomiast art. 125a pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153, poz. 1227) stanowi, że płatnik składek jest zobowiązany przechowywać listy płac, karty wynagrodzeń albo inne dowody, na podstawie których następuje ustalenie podstawy wymiaru emerytury lub renty, przez okres 50 lat od dnia zakończenia przez ubezpieczonego pracy u danego płatnika. Ponadto w art. 47 ust. 3c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 205, poz. 1585) ustawodawca wskazał, że kopie deklaracji rozliczeniowych i imiennych raportów miesięcznych oraz dokumentów korygujących te dokumenty płatnik składek jest zobowiązany przechowywać przez okres 5 lat od dnia ich przekazania do wskazanej przez Zakład jednostki organizacyjnej Zakładu, w formie dokumentu pisemnego lub elektronicznego. Jednocześnie należy wskazać, że pracodawca jest także zobowiązany do prowadzenia ksiąg podatkowych i przechowywania ksiąg i związanych z ich prowadzeniem dokumentów do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego. (art. 86 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa; Dz. U. z 2012 r. Nr 749). Natomiast zgodnie z art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku.

W świetle powyższego, należy stwierdzić, że Spółka aktualnie przetwarza dane osobowe Skarżącej na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych, który stanowi, że przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

Odnosząc się do oceny legalności zachowania Spółki polegającego na wręczeniu Skarżącej wypowiedzenia umowy o pracę w obecności osoby nieupoważnionej, wskazać należy iż powyższe nastąpiło wbrew przepisom o ochronie danych osobowych. Podkreślić należy, iż w związku z przytoczonymi powyżej przepisami pracodawca wykonując swoje obowiązki związane z rozwiązywaniem umowy o pracę jest związany przepisami prawa. Stanowią je przede wszystkim przepisy prawa pracy zawarte głównie w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm) oraz innych ustawach i aktach wykonawczych dotyczących stosunku pracy. Przepisy Kodeksu pracy określają sposób postępowania pracodawców przy wypowiedzaniu umowy o pracę. Nie przewidują one uprawnienia pracodawcy do dokonywania powyższych czynności w obecności innych pracowników. Podkreślenia wymaga także, że jednym z podstawowych obowiązków pracodawcy zaliczanych do zasad prawa pracy jest poszanowanie godności oraz prywatności pracownika jako jego dóbr osobistych, zgodnie z art. 11¹ Kodeksu pracy. Naruszenie tego obowiązku może być podstawą uzasadnionych roszczeń pracownika, w tym rozwiązania przez niego umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 55 § 1¹ Kodeksu pracy. Należy również pamiętać, że pracodawca posiada status administratora danych w rozumieniu

ustawy o ochronie danych osobowych wobec danych osobowych swoich pracowników. Z tego względu jest on zobowiązany przestrzegać reguł wynikających z unormowań ustawy. Mocą art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane były przetwarzane zgodnie z prawem. Z zasady tej wynika, że każde działanie pracodawcy związane z przetwarzaniem danych musi mieć swoje prawne uzasadnienie i odpowiadać istniejącym regulacjom prawnym. Informacje dotyczące pracowników, w tym dotyczące określonych zdarzeń takich jak wypowiedzenie umowy o pracę mogą być dostępne jedynie dla ograniczonego kręgu osób u danego pracodawcy. Do osób takich należą najczęściej osoby zarządzające, w imieniu pracodawcy, zakładem pracy, przełożeni danego pracownika, osoby prowadzące sprawy osobowe, zatrudnienia i płac, radcy prawni świadczący dla pracodawcy pomoc prawną, czy też przedstawiciel związku zawodowego, do którego to związku dany pracownik należy lub - w przypadku pracownika niezrzeszonego - związku który podjął się obrony i interesów pracownika (art. 7 ustawy o związkach zawodowych). Osoby te w ramach wykonywanych obowiązków są najczęściej upoważnione do przetwarzania danych innych pracowników ponieważ wiąże się to ściśle z zakresem zadań, jakie wykonują one w danym zakładzie pracy. Są one - zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie danych osobowych - obowiązane zachowywać dane osobowe w poufności. W związku z tym w celu zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, wskazując na wynikające z przepisów ustawy o ochronie danych osobowych obowiązku administratora danych w zakresie ich zabezpieczania, zwrócił się do Prezesa Zarządu Spółki o respektowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych osób zatrudnionych w Spółce.

Stosownie do przepisu art. 18 ust. 1 ustawy, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem. W niniejszej sprawie nie ma możliwości przywrócenia stanu zgodnego z prawem, a zatem odmówić należy uwzględnienia wniosku Skarżącej.

Niezależnie od powyższego odnosząc się do żądania Skarżącej dotyczącego skierowania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z art. 51 ustawy do właściwej prokuratury rejonowej, wskazać należy, że strona może domagać się od Generalnego Inspektora w administracyjnych formach postępowania wyłącznie podjęcia działań określonych w ww. art. 18 ust. 1 ustawy oraz może składać tylko takie wnioski, które mogą być rozpatrzone przez wydanie decyzji administracyjnej. Tymczasem ustawa nie daje temu organowi uprawnień do kończenia prowadzonego postępowania poprzez skierowanie w formie decyzji administracyjnej zawiadomienia do organów ścigania o popełnieniu przestępstwa. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 19 listopada 2001 r. (sygn. akt II SA 2702/00): „osoba dochodząca ochrony swych praw w trybie ustawy o ochronie danych osobowych nie jest podmiotem postępowania obliczonego na wydanie decyzji o zawiadomieniu stosownego organu o przestępstwie w zakresie przetwarzania danych osobowych i nie może się tego domagać od GIODO w administracyjno – prawnych formach tego postępowania. Przepis art. 19 ustawy nie daje bowiem stronie roszczenia w tym względzie”. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie

w wyroku z dnia 13 listopada 2009 r. (sygn. akt II SA/Wa 612/2009) orzekł: „Skierowane przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zawiadomienia o popełnienia przestępstwa następuje poprzez wystąpienie do organu właściwego do wszczęcia postępowania karnego w danej sprawie, a ponadto jako należące do kompetencji organu realizowane jest z urzędu, a nie na wniosek osób zainteresowanych”. Jednocześnie zaznaczyć należy, że Skarżący może samodzielnie złożyć stosownej treści zawiadomienie do właściwych organów ścigania.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że jeżeli w opinii Skarżącej Spółka poprzez swoje działania naruszyła jej dobra osobiste, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, które pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach, Skarżąca ma prawo wniesienia powództwa cywilnego do właściwego miejscowo sądu powszechnego o zadośćuczynienie za doznane krzywdy. W tym zakresie zastosowanie mają także przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. nr 43 poz. 296 z późn. zm.).

W tym stanie faktycznym i prawnym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Stronom, na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych oraz art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego przysługuje, w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, prawo złożenia do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (adres: Biuro GODO, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa).